

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับสติปัญญา เด็กอายุ 3-5 ปี ในจังหวัดปัตตานี

เพชรดาว โต๊ะมีนา พ.บ.

บุหงา ดุลยสิทธิ์ วท.ม.

วาสนา จิ วท.ม.

ศูนย์สุขภาพจิตที่ 12 จังหวัดปัตตานี

บทคัดย่อ การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสติปัญญา และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กนักเรียนอายุ 3-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนรัฐ และโรงเรียนเอกชน ทั้งหมด 12 อำเภอ ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 819 คน เครื่องมือที่ใช้แบบประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญา เด็กอายุ 2-15 ปี และแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับสติปัญญาสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยง และสำหรับผู้ปกครอง/ผู้เลี้ยงดูเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าร้อยละ หาค่าความสัมพันธ์ด้วย Chi-square และ logistic regression ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 3-5 ปีในจังหวัดปัตตานีมีความเสี่ยงต่อระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) ร้อยละ 16.2 และระดับสติปัญญา อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย (IQ≥90) ร้อยละ 83.8 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับสติปัญญา คือ ประเภทของสถานศึกษา เวลาเข้าเรียนของเด็ก อาชีพของบิดามารดา ความผิดปกติแรกคลอด และการรับรู้ข่าวสารความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้บ่อย ๆ มีความเสี่ยงที่จะมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) การศึกษาระดับสติปัญญา และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับสติปัญญา ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา และเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาสติปัญญา

คำสำคัญ: สติปัญญา, ปัจจัยที่มีผลต่อระดับสติปัญญา

บทนำ

ความฉลาดทางเชาวน์ปัญญาเป็นความสามารถในการคิด คิดค้นไวหรือมีไหวพริบ คิดอย่างมีเหตุผล คิดแบบนามธรรม ความสามารถในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการปรับตัวของบุคคล ต่อสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ การแก้ปัญหา และใช้ความรู้ในการนำไปปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่⁽¹⁾ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กจะต้องเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา หากมารดามีความรู้ มีความตระหนักรู้ใส่ใจใส่ดูแล

สุขภาพตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ คลอดและหลังคลอด ทำให้ลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย และมีการเลี้ยงดูทารกด้วยความรักความอบอุ่น เกิดเป็นสายใยรักที่ส่งผลให้ทารกที่เกิดมามีพัฒนาการสมวัย มีความเฉลียวฉลาด ทางสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ การส่งเสริมพัฒนาระดับสติปัญญาของเด็กและเยาวชนในประเทศให้พัฒนาได้อย่างเหมาะสม จึงถือเป็นเป้าหมายพื้นฐานที่จะพัฒนาคุณภาพของประชากรที่จะเติบโต เป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต และส่งผลต่อความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งนี้ เด็กจะมีระดับสติปัญญาดีหรือไม่ขึ้น

ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมาย ทั้งที่เป็นปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยขัดขวางต่อการพัฒนาระดับสติปัญญา ซึ่ง 1 ในปัจจัยสำคัญนั้น คือ การได้รับอาหารเสริมตามวัย ได้รับสารไอโอดีนที่เหมาะสมที่จำเป็นต่อการเจริญและพัฒนาการของสมอง⁽²⁾ และปัจจัยในการพัฒนาสมองได้แก่ พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และโภชนาการทำให้สมองเกิดการพัฒนาด้านโครงสร้าง พัฒนาด้านการทำงาน และพัฒนาด้านพฤติกรรม การสร้างเซลล์ประสาทจะประกอบไปด้วยอาหารโปรตีน ธาตุเหล็ก ไอโอดีน กรดไขมัน และโฟลิก⁽³⁾ นอกจากนี้ Victora CG และคณะ ได้ศึกษาและติดตามเด็ก จำนวน 5,914 คน ที่เกิดเมื่อ 30 ปีก่อน จำนวน 3,493 คน ถูกเชิญให้มาทดสอบไอคิวตอนอายุ 30 ปี เด็กที่ถูกเลี้ยงด้วยนมแม่นั้นมีความเฉลียวฉลาดมีการศึกษาสูงและมีรายได้ดีกว่าเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่⁽⁴⁾ และยังพบว่ามียาหลายปัจจัยที่ส่งผลด้านสติปัญญาไม่เพียงแต่การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เท่านั้น ปัจจัยอื่นๆ มาจากการศึกษา สติปัญญาของมารดา และน้ำหนักแรกเกิด⁽⁵⁾

อภิชัย มงคลและคณะ ได้ดำเนินการสำรวจระดับสติปัญญาเด็กไทยปี 2554⁽⁶⁾ โดยการสำรวจนักเรียนอายุ 6-15 ปี ด้วยแบบทดสอบ Standard Progressive Matrices-Parallel Version จากการสำรวจพบว่า เด็กไทยมีคะแนนสติปัญญา (IQ) เฉลี่ยเท่ากับ 98.6 โดยค่าเฉลี่ยปกติอยู่ที่ 90-109 ซึ่งถือว่าระดับสติปัญญาที่อยู่ในเกณฑ์ปกติแต่ค่อนข้างต่ำ เมื่อดูลักษณะภาพรวมของประเทศพบว่า เด็กไทยที่มีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย (Average) ร้อยละ 24.5 ซึ่งต่ำกว่าค่าที่ควรจะเป็น (ร้อยละ 50.0) โดยเด็กที่มี IQ มีความเสี่ยงต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) จำนวนประมาณร้อยละ 28.4 เด็กที่มีปัญหาสติปัญญาบกพร่อง (IQ<70) อยู่ถึงร้อยละ 6.5 ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ยสากลคือไม่ควรเกินร้อยละ 2 และพบว่าระดับสติปัญญาเด็กในจังหวัดปัตตานีอยู่ในลำดับที่ 75 ของประเทศมีระดับสติปัญญาเฉลี่ยที่ 91.06 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติแต่ค่อนข้างต่ำ ฉะนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาสติปัญญาเด็กไทย และดำเนินการอย่างบูรณาการ โดยอาศัย

ความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงานเป็นหลัก

นอกจากสภาพปัญหาดังกล่าวแล้วเด็กในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังพบกับปัญหา จากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนที่เกิดขึ้นมากกว่า 10,000 ครั้ง⁽⁷⁾ ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ไม่เพียงสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทำลายขวัญและกำลังใจของประชาชนและเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการต่างๆ เท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ จากเหตุการณ์ที่โรงเรียนถูกเผาทำลาย ครูถูกลอบยิง โรงเรียนปิดการเรียนการสอน ซึ่งทำให้เกิดการหยุดชะงักทางการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสติปัญญา และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับสติปัญญาเด็กอายุ 3-5 ปี ในจังหวัดปัตตานี

วิธีการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรคือเด็กนักเรียนอายุ 3-5 ปีในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน ทั้งหมด 12 อำเภอในจังหวัดปัตตานี ปี 2556 จำนวน 28,801 คน สุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนอายุ 3-5 ปี ที่ศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนรัฐ และโรงเรียนเอกชน จำนวน 819 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี กรมสุขภาพจิต ทำการประเมินโดยนักจิตวิทยาที่ผ่านการอบรมและผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับสติปัญญาเด็กอายุ 3-5 ปีในจังหวัดปัตตานี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยง และแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับสติปัญญาเด็กอายุ 3-5 ปีในจังหวัดปัตตานีสำหรับผู้ปกครอง/ผู้เลี้ยงดูเด็ก หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.922, 0.867 ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าร้อยละ หาค่าความสัมพันธ์ด้วย Chi square test และสถิติ logistic

regression analysis

การศึกษานี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาวิจัยในคน (ด้านสุขภาพจิตและจิตเวช) จากกลุ่มที่ปรึกษากกรมสุขภาพจิต (เลขที่ 72 /2556 ลงวันที่ 31 มกราคม 2556)

ผลการศึกษา

เด็กอายุ 3-5 ปีในจังหวัดปัตตานีในช่วงที่ศึกษา ระดับสติปัญญามีความเสี่ยงต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) ร้อยละ 16.2 และระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย (IQ≥90) ร้อยละ 83.8 (ตารางที่ 1)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับสติปัญญา เด็กอายุ 3-5 ปีในจังหวัดปัตตานี คือ ประเภทของสถานศึกษา เวลาเข้าเรียน อาชีพของบิดามารดา ความผิดปกติแรกคลอด และการรับรู้ข่าวสารความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทของสถานศึกษา โดยโรงเรียนของรัฐมีโอกาสที่เด็กจะมีความเสี่ยงต่อระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) อยู่ที่ 2.33 เท่าของเด็กที่เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับโรงเรียนเอกชนมีโอกาสที่เด็กจะมีความเสี่ยงต่อระดับสติปัญญาต่ำกว่า เกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) อยู่ที่ 1.37 ของเด็กที่เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เวลาการเข้าเรียนของเด็ก ถ้าเด็กมาเรียนน้อยกว่า ร้อยละ 90.0 มีโอกาสที่เด็กจะมีความเสี่ยงต่อระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) อยู่ 1.8 เท่าของเด็กที่มาเรียนเกินร้อยละ 90.0

อาชีพของบิดามารดา พบว่า บิดามารดาที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาชีพธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ รับราชการ

มีโอกาสที่เด็กจะมีความเสี่ยงต่อระดับสติปัญญาต่ำกว่า เกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) อยู่ 2.31 เท่าของ 3 อาชีพนี้

ความผิดปกติแรกคลอด ถ้าเด็กมีความผิดปกติแรกคลอด มีโอกาสที่เด็กจะมีความเสี่ยงต่อระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) อยู่ 2.61 เท่าของเด็กที่ไม่มี ความผิดปกติแรกคลอด

การรับรู้ข่าวสารความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้บ่อย ๆ มีโอกาสที่เด็กจะมีความเสี่ยงต่อระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) อยู่ 1.69 เท่าของเด็กที่ได้รับรู้ข่าวสารความรุนแรงฯ บางครั้งหรือไม่เคยรับรู้ข่าวสารความรุนแรงฯ (ตารางที่ 2)

วิจารณ์

เด็กอายุ 3-5 ปี ในจังหวัดปัตตานีในช่วงที่ศึกษา ระดับสติปัญญามีความเสี่ยงต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90) ร้อยละ 16.2 และมีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย (IQ≥90) ร้อยละ 83.8 เป็นลักษณะการกระจายของสติปัญญาที่มีความแตกต่างจากการกระจายตัวแบบปกติของ IQ ตามทฤษฎีโค้งปกติของ Wechsler D⁽⁸⁾ การกระจาย IQ ตามทฤษฎีโค้งปกติของ Wechsler D ระดับ IQ ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยถึงระดับสติปัญญาบกพร่อง) ต้องมีร้อยละ 25.0 ส่วนระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย (IQ≥90) ร้อยละ 75.0 ผลเป็นเช่นนี้อาจมาจากการใช้แบบทดสอบที่แตกต่างกันในการวัด ซึ่งแต่ละบททดสอบมีเป้าหมายในการวัดความสามารถทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน⁽⁵⁾

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา มีหลายปัจจัย ประกอบด้วย อาชีพและการศึกษาของบิดามารดา

ตารางที่ 1 ระดับสติปัญญาเด็กอายุ 3-5 ปีในจังหวัดปัตตานี

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (คน)	ระดับสติปัญญา			
	มีความเสี่ยงต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (IQ<90)		อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย (IQ≥90)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
819	133	16.2	686	83.8

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับสติปัญญา เด็กอายุ 3-5 ปีในจังหวัดปัตตานี

ปัจจัย	Coeff	StErr	p-value	OR	(95% CI)
IQ2GR					outcome=1 คือ IQ<90
1/0	-3.75	0.40	≥0.01		
ประเภทของสถานศึกษา					
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0				
โรงเรียนรัฐ	0.84	0.23	≥0.01	2.33	(1.46,3.73)
โรงเรียนเอกชน	0.32	0.27	0.24	1.37	(0.80,2.36)
เวลาเข้าเรียนของเด็ก					
เวลาเข้าเรียนมากกว่า 90%	0				
เวลาเข้าเรียนน้อยกว่า 90%	0.59	0.20	≥0.01	1.81	(1.22,2.70)
อาชีพของบิดามารดา					
ธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ และรับราชการ	0				
อาชีพอื่น ๆ	0.83	0.30	≥0.01	2.31	(1.27,4.18)
ความผิดปกติแรกคลอด					
ไม่ผิดปกติ	0				
มีความผิดปกติแรกคลอด	0.95	0.39	≥0.01	2.60	(1.19,5.66)
การรับรู้ข่าวสารความรุนแรงฯ					
ไม่เคยได้รับข่าวสารความรุนแรงหรือได้รับบางครั้ง	0				
ได้รับข่าวสารความรุนแรงบ่อย ๆ	0.52	0.22	≥0.01	1.69	(1.09,2.60)

เด็กอายุ 3-5 ปี ในจังหวัดปัตตานีที่มีบิดามารดา ที่ประกอบอาชีพธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ และรับราชการ มีโอกาสที่มีระดับสติปัญญาตามเกณฑ์มากกว่าอาชีพอื่น ๆ ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเนื่องจากอาชีพดังกล่าว สามารถสร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่าอาชีพอื่น ๆ การมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่า ทำให้ลูกมีโอกาสต่างๆ ในชีวิตที่สูงกว่าเช่นกัน สอดคล้องกับศิริยุพา รุ่งเรืองสุข⁽⁹⁾ ที่กล่าวว่า เด็กเก่งที่ประสบความสำเร็จ เพราะเขามีพ่อแม่ที่มีคุณลักษณะหลายประการ เช่น พ่อแม่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่า ย่อมมีโอกาสอื่น ๆ ในชีวิตที่สูงกว่า มีมุมมองและทางเลือกมากกว่า พ่อแม่ที่มีการศึกษาสูง เป็นต้น และทิพวรรณ ทรราชคุณชัยและคณะ⁽¹⁰⁾ กล่าวว่า เศรษฐฐานะของครอบครัว จากการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของ

เด็ก ครอบครัวที่มีเศรษฐานะต่ำมักสัมพันธ์กับการที่เด็กมีระดับพัฒนาการค่อนข้างช้า แต่ทั้งนี้แสงโสม สีนาววัฒน์⁽¹¹⁾ ยังพบว่า พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูยากจน การศึกษาน้อย หรือมีฐานะการเงินดี มีการศึกษาสูง หากขาดความรู้ในการเลี้ยงดู และการพัฒนาสมอง อาจทำให้เด็กขาดสารอาหาร สมองก็ขาดสารอาหารด้วย เด็กได้รับการพัฒนาส่งเสริมไม่ถูกทาง เพราะฉะนั้น พ่อแม่ที่มีการศึกษาต่ำหรือเรียนสูงจบปริญญาเอก แต่ขาดความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กจะมีความสามารถในการพัฒนาบุตรหลานต่ำกว่าพ่อแม่ที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการสมอง เนื่องจากไม่รู้ว่าจะกระตุ้นพัฒนาการเด็กอย่างไร⁽¹²⁾

ประเภทของสถานศึกษา เด็กอายุ 3-5 ปี มีระดับสติปัญญาที่เสี่ยงต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ศึกษาในโรงเรียนของรัฐมากที่สุด และศึกษาในโรงเรียนเอกชนน้อยที่สุด สอดคล้องกับผลการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็ก-

นักเรียนไทย 2554 พบว่าโรงเรียนของรัฐที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญาเด็กต่ำที่สุด⁽⁶⁾ และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ วิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเด็กไทย ในหลายระดับชั้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย ผลประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 ปีในปีงบประมาณ 2549-2550 พบว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย 13,359 แห่ง มีคุณภาพดีร้อยละ 54.7 โดยส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ในเมือง⁽¹³⁾ และยังพบว่าเด็กที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการอุดมศึกษา มีคะแนนระดับสติปัญญาสูงกว่าเด็กที่สังกัด สพฐ. มีค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญาต่ำที่สุด IQ เฉลี่ย 113.7 และ 97.59 ตามลำดับ

การเข้าเรียนของเด็กมีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาเด็กอายุ 3-5 ปี ในจังหวัดปัตตานี เด็กที่มีความเสี่ยงระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เข้าเรียนต่ำกว่าร้อยละ 90.00 มีจำนวนสูงกว่าเด็กที่มีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย ซึ่งสอดคล้องกับวัลภา วงศ์จันทร์ ที่พบว่า พฤติกรรมการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน⁽¹³⁾ การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอและตอบคำถามในชั้นเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ๆ มีความรุนแรงต่อเนื่องมากกว่า 10 ปี โรงเรียนเป็น 1 ในสถานที่เกิดความรุนแรง ทำให้โรงเรียนปิดบ่อยกว่าจังหวัดอื่นๆ

การรับรู้ข่าวสารความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้บ่อยๆ มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาเด็กอายุ 3-5 ปี ในจังหวัดปัตตานี เนื่องจากเด็กอายุ 1-5 ขวบ เป็นระยะเวลาที่สำคัญมาก สมอของเด็กรับรู้ข้อมูลมหาศาลเหมือนคอมพิวเตอร์สามารถบันทึกข้อมูลความจริงต่างๆ ไว้ในหัวสมอง เด็กจะบันทึกข้อมูลทุกอย่างที่ได้ยินได้เห็นอะไรที่เด็กจะดูดซับเข้าไปในสมองส่วนจำ นั้นต้องไม่เป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนจิตใจ และอารมณ์ สิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงแรกของชีวิตจะมีผลต่อชีวิตในภายหลัง เมื่อเด็กโตขึ้นไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมประหลาดพิกลใดๆ ที่คนมีในตอนนี้ มักจะมีสาเหตุที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก⁽¹⁴⁾

และดำรงค์ แวอาลี⁽¹⁵⁾ กล่าวว่า ผลจากการเยี่ยมชมเยียวยาจิตใจ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบมีกลุ่มเด็กที่ได้รับผลกระทบด้านจิตใจ อาทิ เด็กที่สูญเสียบิดา มารดา/ผู้ดูแล เด็กพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงต่อหน้า เด็กที่รับรู้ถึงความรุนแรงจากการบอกเล่าหรือสื่อต่างๆ จะพบอาการที่มักเกิดขึ้น เช่น หวาดกลัว วิตกกังวล เครียด ซึมเศร้า พฤติกรรมถดถอย มีปัญหาทางการเรียน

การศึกษาระดับสติปัญญาและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับสติปัญญา ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา และสามารถระบุกลุ่มเด็กที่มีปัญหาสติปัญญาได้ชัดเจนขึ้น เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาสติปัญญา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผศ. ดร. เมตตา ภูนิง ภาควิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นักจิตวิทยาประจำโรงพยาบาลอำเภอ ที่มีกลุ่มตัวอย่าง และบุคลากรของคุณยสุขภาพจิตที่ 12 ทุกท่านที่ช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

1. กรมสุขภาพจิต. คลังความรู้ทางวิชาการด้านสุขภาพจิตและจิตเวช [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิต; 2554 [สืบค้นเมื่อ 10 พ.ค. 2555]. แหล่งข้อมูล: www.klb.dmh.go.th/modules.php?m=word_weekly&op=detail&word_weekly_id=35
2. สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์. คลังความรู้ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สถาบันสุขภาพจิตเด็กฯ; 2554 [สืบค้นเมื่อ 10 พ.ค. 2555]. แหล่งข้อมูล: http://www.smartteen.net/news_detail.php?id=4
3. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. คุณภาพชีวิตเด็ก 2556. สมุทรสาคร: แอปป์าพรินตัง; 2556.
4. Victora CG, Horta BL, de Mola CL, Quevedo L, Pinheiro RT, Gigante DP, et al. Association between breastfeeding

- and intelligence, educational attainment, and income at 30 years of age: a prospective birth cohort study from Brazil. *Lancet Global Health* 2015;3:e199–e205.
5. Eriksen H-LF, Kesmodel US, Underbjerg M, Kilburn TR, Bertrand J, Mortensen EL. Predictors of intelligence at the age of 5: family, pregnancy and birth characteristics, postnatal influences, and postnatal growth. *PLoS ONE* [Internet]. 2013 [cited 2015 Jun 15];8:e79200. Available from: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0079200>
  6. อภิชัย มงคล, ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, ปราณิ ชาญณรงค์, โชษิตา พาวสุทธิไพศิฐ, พรทิพย์ วชิรดิถก. สถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็กนักเรียนไทย 2554. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย* 2555;20:79–89.
  7. ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. สถิติสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ [อินเทอร์เน็ต]. ปัตตานี: ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้; 2555 [สืบค้นเมื่อ 1 พ.ย. 2555]. แหล่งข้อมูล: [http://www. Deep south watch. org./ nod/3742](http://www.Deep south watch. org./ nod/3742)
  8. Wechsler D. *Manual for Wechsler Intelligence Scale For Children – Third (WISC–III)*. San Antony: Psychological Cooperation; 1991.
  9. ศิริยุพา รุ่งเรืองสุข. เด็กเก่งเขามีพ่อแม่แบบไหน [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพธุรกิจ 2558 [สืบค้นเมื่อ 15 มิ.ย. 2558]. แหล่งข้อมูล: <http://www.bangkokbiznews.com/ blog/ detail/635614>
  10. ทิพวรรณ ทรราชคุณาศัย, รวีวรรณ รุ่งไพรวลัย, ชาศริยา อีเรนตร, อติศรีสุดา เฟื่องฟู, สุรลักษณ์ สุจริตพงศ์, พงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์. ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็กสำหรับเวชปฏิบัติทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: บิเยอร์เนชั่นเตอร์ไรซ์; 2554.
  11. แสงโสม สีนาวัดน์. ช่วยป้องกันลูกหลานไทย อย่าให้ไอคิวลดลง [อินเทอร์เน็ต]. สมุทรปราการ: เครือข่ายพ่อแม่เยาวชนเพื่อการปฏิรูปการศึกษา; 2556 [สืบค้นเมื่อ 1 ม.ค. 2556]. แหล่งข้อมูล: www.parent-youth.net/index.php?lay=show
  12. วลภา วงศ์จันทร์. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาที่เรียนรายวิชาการเงินระหว่างประเทศมหาวิทยาลัยพายัพ ปี 2554. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ; 2554.
  13. เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา [อินเทอร์เน็ต]. สหรัฐอเมริกา: มหาวิทยาลัยโตเลโด; 2553 [สืบค้นเมื่อเมื่อ 3 มี.ค. 2556]. แหล่งข้อมูล: <http://oknation.nationtv.tv/blog/kriengsak/2008/09/11/entry-1>
  14. เม ยานี. เลี้ยงลูกอย่างไรให้เป็นคนดี. กรุงเทพมหานคร: เจริญการพิมพ์; 2537.
  15. ดำรงค์ แวอาลี. คู่มือैयाวยายจิตใจเด็กและวัยรุ่นที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ชายแดนใต้. กรุงเทพมหานคร: โอเอสปริ้นติ้งเฮ้าส์; 2549.

Abstract: Factors Affecting Intelligence Quotient of Children Aged 3 - 5 Years Old in Pattani Province

Pechdau Tomeena, M.D.; Bunga Dulayasith, M.S.; Wasana Chi, M.S.

12th Mental Health Center, Pattani Province, Thailand

Journal of Health Science 2018;27:393-9.

This survey research aimed to examine intelligence quotient, factors affecting intelligence quotient, and influences of independent and dependent variables. The research samples were 819 children aged between three to five years-old studying in child development centers, public schools and private schools in Pattani province. Data were collected by using intelligence assessment tool and questionnaires on associated factors for teachers and parents; and were analyzed by using percentage, chi-square, and logistic regression. It was found that the significant factors affected the children to have intelligence quotient less than 90 (16.2%) or ≥ 90 (83.8%) were types of schools, school attendance, parents' occupations, birth defects and perception of social media violence. The results from this study had improved understanding intelligence quotient and factors affecting intelligence quotient of children; and provided guidance to develop care systems for children with intellectual problems.

Key words: intelligence quotient, factors affecting intelligence quotient